

Hadak

Útján

Bajtársi Híradó

A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének tájékoztatója

LXXII. évfolyam

2021. október-november-december

574. szám

Kedves Olvasóink, kedves Bajtársak szerte a világban,

először is áldott, békés karácsonyt és egészséges, nyugodt új évet kívánok Mindnyájuknak! Egyúttal szeretném megköszönni folytatólagos érdeklődésüket és hűségüket újságunk iránt, és a mi és a testvérszervezetek megemlékezésein való részvételüket.

Másodszor pedig röviden magunkról. Az MHBK központja idén ősszel hazaköltözött Magyarországra (ugyanakkor floridai címe is megmarad egy ideig) – ki remélte volna ennek a lehetőségét szétszórátás szülte szervezetünk fénykorában, mely javában a kommunizmus idejére esett!

Idehaza több intéznivaló vár ránk. Ezek egyike lesz hivatalos bejegyzésünk nonprofit hagyományörző egyesületként. Aztán eljuttattam a Hadak Útján 2013 januárjától keltezt számait az Országos Széchényi Könyvtár elektronikus állományába, így az interneten az egész világon elérhetőek leszünk, Magyarország első számú könyvtárában. (A lapszámok megtekinthetők itt: <https://epa.oszk.hu/04300/04313>). Azt is ellenőriztem, hogy a Hadak Útján eddigi összes száma meglegyen a könyvtárnak nyomtatott változatban is. Ez az 1949-től terjedő időszakot öleli fel. Ez komoly állomány és szép teljesítmény, elvégre mi vagyunk a Kárpát-medencén kívül a második legrégebbi folyamatosan megjelenő magyar újság, és Önök az 574. számot tartják a kezükben! (A legrégebbi az Erős Vár c. evangélikus hírlevél, mely 1931-ben indult s melyet Clevelandben adnak ki.) Hosszabb távon pedig szeretnénk beszélni, azaz digitalizálni a lap összes számát 1949-től 2012 végéig (amely majd 4000 oldal!), hogy az az egyedülálló, komoly dokumentumértékkel rendelkező állomány is könnyen elérhető legyen a világhálón.

Ezenfelül elkezdtünk méltó helyet keresni egy régóta tervezett, megfelelő kivitelezésű emléktáblának, mely megőrizné nagymúltú szervezetünk emlékét az utókor számára, hiszen

Hadak Útján Bajtársi Híradó -
A Magyar Harcosok Bajtársi Közösségének
tájékoztatója. Indult 1949 áprilisában
Ausztriában ill. Bajorországban, "MHBK
Központi Tájékoztató" címen.
Az MHBK-t alapította Zákó András m.kir.
vezérőrnagy Innsbruckban ill. Klagenfurtban
1947-48-ban.

World Federation of Hungarian Veterans
Official Review, Quarterly Periodical
Megjelenik negyedévenként, ISSN 0847-2599
Kiadó és szerkesztő/Publisher and Editor: Dr.
Tóth Gergely, MHBK központi vezető
Nyomda/Printing: Weller Publishing, Toronto
Pénztáros: Borbás Erzsébet
Elosztó: Mátrai Géza

A szerkesztő levelezési címe:

Dr. Tóth Gergely

801 S. Federal Hwy., #205

Pompano Beach, FL 33062, USA

Email: hadakutjan@yahoo.com

Az emailben továbbított gépelt anyagot kérjük
sima word-formátumban elküldeni.

Kérünk minden címváltozást is a fenti
emailcímen bejelenteni.

Minden lapfenntartási hozzájárulást, Zrínyi

Alap járadékot kérünk az alábbi címekre
kiállítani, lehetőleg USA dollárban:

- 1. USA/Kanada csekken:** egyelőre
Gergely Toth névre kiállítva, a szerkesztő
címére postázva (a Memo-ba: MHBK)

2. Banki átutalással az USA-ból:

Routing nr. [for Wire transfers]: 021000021

Account nr.: 638360377

(Routing nr. [for ACH transactions]: 267084131)

3. Banki átutalással máshonnan:

Swift code: CHASUS33

Account nr.: 638360377

(JPMorgan Chase Bank, 383 Madison Ave., New
York, NY 10017)

Beküldött kéziratokat és fényképeket nem
őrzünk meg és nem küldünk vissza. A
szükséges javítás és a rövidítés jogát
fenntartjuk. A névvel aláírt cikkek nem
feltétlenül tükrözik a szerkesztő és a kiadó
álláspontját, s azokért mindenkor a cikkíró
felelős. Folyóiratunkban megjelent írásokat –
a szerző és lapunk megnevezésével – más
újságok és honlapok szabadon átvehetik.

Lapzárta:

Március, június, szeptember ill. december 1.

Az időről-időre fellépő helyhiány kapcsán
megértésüket kérjük, amennyiben lehet, a
beküldött anyagot a következő számokban
közöljük.

A tartalomról:

-Elhunyt Gaál Csaba és Magyaródy János

-Az emigrációs csoportok hírei

-100 éves ludovikás köszöntése

-Vitézi és Csendőrebéd Sydney-ben

-Fodor Jenő búcsúztatása Erdélyben

-Megemlékezések, programok az ősz folyamán

-Halálhírek, méltatások, rövid hírek, levelek

az MHBK-nak tulajdonképpen nincsen semmi ilyen természetű tárgyi emléke, mely utódainkat is emlékeztethetné elődeink évtizedes nemzetmegtartó és hagyományőrző munkájára. Mi szeretnénk ezt a hiányt pótolni.

Októberben részt vettem a NKE-Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campuson (Budapesten a Hungária körúton) a nemrég elhunyt, akkor „legidősebb ludovikás” v. békei Koós Ottó Gulág-túlélő emlékszobája avatásán, mely az ott működő Ludovika Kávézó keretein belül történt. Találkoztam régi ismerőseinkkel, Nagy László Gerő ny. ezredessel, a Honvéd Hagyományőrző Egyesült alelnökével, és Siposné Kecskeméthy Klára ezredes-professzorral, nemzetközi dékánhelyetttel is, aki két évvel ezelőtt a magyar küldöttséget vezette Buenos Airesbe, a Czetz János honvédtábornok tiszteletére és az általa alapított Colegio Militar de la Nación alapításának 150. évfordulójára rendezett megemlékezésekre.

Felkerestük a 301-es parcellát is (erről beszámolót és képeket l. a 12-14. oldalon), a szeptember 4.-i Országos Mezőgazdasági Gépésztalálkozón, Mezőkövesden pedig találkoztam Dr. Gulyás István állatorvossal, a tarnamérai Magyar Rendőrmúzeum társalapítójával, az amerikai Rendőri Emlékszövetség Szent Mihály Arkangyal Lovagkeresztjének kitüntetettjével. (Ennek az elismerésnek ő az első külföldi részese.)

Visszatérve az újságra, kérem, továbbra is küldjenek megjelentetésre visszaemlékezéseket, helyi híreket. Emellett ne feledkezzenek meg lapunk támogatásáról sem („Zrínyi Alap”). Elsősorban az MHBK - a volt menekült magyar katonák és családjaik, leszármazottaik emigrációba kényszerült – közvetlen közösségéhez fordulunk kérésünkkel. Szervezetünk 1947 óta működik négy földrészen, lapunk pedig a mai napig összekötő kapocs a szétszóródottak között. A nyomtatás és postázás anyagi feltételeit a Zrínyi Alap biztosítja, a bajtársak és olvasók befizetéseiből és adományokból. Forrásaink végesek, az emléktábla is komolyabb költségekkel jár majd, és szeretnénk, ha a Hadak Útján még sokáig megjelenhetne.

Arra kérem kedves Mindnyájukat, hogy adakozzanak e nemes célokra. Amennyiben módjukban áll, hozzájárulásaikat örömmel és hálásan fogadjuk és szívből köszönjük.

Mégegyszer kívánok áldott ünnepeket, jó egészséget és szerető összetartást,
Dr. Tóth Gergely, kp. vezető és főszerkesztő

Levél Sydney-ből, Goór Györgytől, az MHBK Ausztráliai Főcsoportjának volt vezetőjétől

Kedves Gergő!

Köszönettel nyugtázom a Hadak Útján legfrissebb számát, ami mint mindig, érdekes beszámolókat és híreket tartalmaz. Magyaródy Szabolcs írása hűen jellemzi az 1938-as társadalmi helyzetet, Simonyi László cikke pedig a sajnálatos mai (kisebbségi) társadalomét.

Örömhír, hogy Borbás Károly volt főszerkesztő hazai földben piheni megérdemelt nyugalmát. Szép

befejezése becsületos, hazafias, munkás életének.

Az Árpádházi Szent Erzsébetről írt cikk azért is érdekes, mert a Róla elnevezett Szent Erzsébet Idős Magyarok Otthona lakója vagyok.

Más. Már évek óta a Vitézi Rend díszbédjén emlékezünk meg a Csendőrségről, mert élő csendőr már nincs és a nemzeti emigráció még élő embereit egyre nehezebb összehívni. Így hát Tassányi Józsi fején van mindkét kalap, és ezért egy alkalommal emlékezünk meg a vitézekről és a csendőrökről. Februárban lett volna esedékes, de jobb később, mint soha jeligével, most november végén tartjuk.

Tegnap beszélgettem Lakatos Kálmánnal, Lakatos Géza vezds., volt miniszterelnök (Adelaide-ben élő – a szerk.) fiával, akivel együtt koptattuk a katonaiskola padjait a 30-as évek végén Pécsen, majd 41-ben Kálmán tüzér lett Nagyváradon, én pedig híradós a Hűvösvölgyben, Budán. Még vagyunk néhányan, akiket 1944 végén avattak... 1942-43 között a Hűvösvölgyben volt a Műszaki Hadapródiskola. Az 1943 októberben kezdődő tanévre kihelyezték az iskolát Esztergomba a bombázások miatt. Engem ott avattak fel 1944. november 15-én.

Tegnap volt itt "Apák napja", így mindhárom gyermekemmel beszélgettem, természetesen telefonon csak a covidizmus miatt. Idősebbik fiam már nagyapa, leányom már nagymama, de ők sem tudtak gyermekeikkel, unokáikkal együtt ünnepelni, a kormány szigorú rendelkezései miatt. Senki sem hagyhatja el lakóhelyét 5km-nél messzebbre. Mindannyian abban reménykedünk, hogy előbb-utóbb elmúlik ez a szörnyű járvány és visszatér minden a régi megszokott kerékvágásba.

Tiszteletteljes bajtársi szeretettel, Gyurka

**Részletek Dobozy István VRNT, az MHBK Délausztráliai „Zákó András”
főcsoport vezetője, az MHBK központi vezetőjének ausztráliai helyettese, a Szent
László Társaság (1861) és Rend ausztráliai törzsszéktartója jelentéseiből Adelaide-
ből, a helyi MHBK Értesítő 2021 júl.-aug.-szeptemberi számából, valamint egy
személyes úti beszámolójából, kivonatosan:**

Szent István király ünnepén

Szent István, a szentéletű király 997-ben, 28 éves korában veszi át atyai örökségét és 1000-ben már mint koronás király uralkodott. Erős jobb keze egységes államszervezetbe tömörítette a kor magyarjait, kardot fogott az ellenség ellen, rámutatott az igazságra és imára kulcsolódott, úgy védte nemzetét. A jobbkeze ereklekéként épségben maradt számunkra, hogy értékeljük tetteit, mert abból mindig – ma is, ezer év távlatából is, lehet tanulni.

Elhunyt Nagy Ferenc

1927. december 9. Nagybecskerek – 2021 július 7. Adelaide

Ferenc bajtársunk hatvan éven át szolgálta magyar közösségeinket. Az utolsó pár évben a Southern Cross otthonban lakott és onnan követte híreinket. Az MHBK közösségünk zászlótisztje volt és mindig résztvett nemzeti ünnepeinken. Munkájának elismeréseként 2005-ben a Szent László Társaság (1861) és Rend lovagiává avatták. Hűséges Bajtárs, nyugodj békében!

“Április 18.-án útnak indultunk karavánunkkal Sydney-be és Queenslandbe, a Gold Coast-ra.

23.-án meglátogattuk Goór György barátunkat, az MHBK központi vezetőjének emeritus ausztráliai helyettesét és a Szent László Társaság(1861) és Rend tiszteletbeli főkapitányát. Ugyanaznap meglátogattuk a Szent László Társaság (1861) és Rend NSW-i széktartóját, Patay Ferencet és kedves

feleségét. Ferinek átadtam a Szent László Érdemkeresztet és díszoklevelet a Rend célkitűzésiével megegyező magyar nemzeti érdekekért végzett huzamos és értékes munkájának elismeréseként. Május 4.-én Bozsik Tamás, a Gold Coast-i Idős Magyarok Klubja vezetője vendégségben fogadott minket. Az Anyáknap műsor után átadtam Tamásnak a Szent László Társaság (1861) és Rend Queensland Tartományi Széktartó Úrnak a Szent László Érdemérem ezüst fokozatát, tíz éves tisztségviselői munkájának elismeréseként. Június 6.-án az Adelaide-i Regnum Marianum Otthonban rendeztük meg a Szent László Társaság (1861) és Rend évi díszbédjét. Ez alkalommal v. Nagy Ákosnak és Badics Pálnak a munkájuk elismeréseként a Szent László érdemkeresztet adományoztam.

Otthon Adelaide-ben a **Szent László Társaság díszbédjén** ebben az évben egy zászló szalagot tettünk „A Szeretet Zászlaja” zászlóra. E zászlónk jelképezi a szeretetben együtt élni akarásunkat és nagy öröm számomra, hogy a Rendi zászlószalag is része lehet ennek az üzenetnek. Az október 6.-i gyásznappal kapcsolatosan pedig megemlékező beszédet tartottam”.

Két hétre rá pedig **az 56-os Szabadságharcra emlékeztek az adelaide-i magyarok**. Egy idézet Dobozy István beszédéből:

“A zsarnokság ellen 1956-ban a fiatalság fellázad, s hiába veri le a túlerő a forradalmat, pár évtized után a magyarok vágják szét a vasfüggönyt, a megszállt országokból kivonulnak a szovjet katonák, és rövidesen Oroszországban is összeomlik a kommunizmus. De nem feledjük az 1956-os szabadságharc áldozatait, a főváros szétrombolását, a véres gyilkolásokat, a menekülés drámai eseményeit, és az otthonmaradtak megtorlását és kivégzését. Akik részt vettek a forradalomban, azok a hősi magyar lelkük sugallatára csináltak világtörténelmet”.

A műsor végén a kertben álló magyar hősi emlékműnél egy egy virágszál elhelyezésével és a Himnusz eléneklésével adtunk tiszteletet az 1956-os Szabadságharc hőseinek.

Dobozy István az adelaide-i Magyar Otthonban

vitéz Hegyi Gábor, országos törzskapitány: Ünnepi megemlékezés Kölnben

A Kölnben élő magyarság is méltó módon emlékezett meg az 1956-os forradalom és szabadságharcról. A program koszorúzással kezdődött a Magyar Ház udvarában elhelyezett 56-os emlékkeresztnél, ahol a magyar katolikus gyülekezet és a Vitézi Rend helyezte el a koszorút.

A program a Szent Apostolok bazilikában folytatódott, ahol az egybegyűlték ünnepi szentmisén imádkoztak a forradalom áldozataiért, majd egy ünnepi koncertet halgathattunk meg.

Köln Németország negyedik, Észak-Rajna Vesztfália szövetségi tartomány legnagyobb városa. A

Rajna menti településen található a híres Dóm, a kölni katolikus érsekség székhelye. Ma a lakosság mintegy fele katolikus, az egyház számos iskolát és szociális otthont működtet, a Kölni Egyetem pedig egyike Európa legrégebbi egyetemeinek.

v. Hegyi Gábor és Lukács József kölni magyar r.k. lelkész a Magyar Katolikus Misszió kertjében

---

Elismerés és 100. születésnap ludovikás köszöntés

A Wolfsburgban élő VASS LÁSZLÓ pcs. főhadnagyot (*Budapest, 1921. dec. 1, a Ludovikán 1944-ben avatták), lapunk hűséges olvasóját a NKE Hadtudományi és Honvédtisztképző Kara dékánása gránitdiplomában részesítette és köszöntötte születésnapján. Ahogy írták, “Köszönettel tartozunk, hogy katonaként tiszti esküjéhez híven a Haza védelmét bátran, elhivatottsággal szolgálta”.

Ehhez mi is szívből csatlakozunk, Isten éltesse bajtársunkat! - a szerkesztő

M. KIR. CSENDŐR BAJTÁRSI KÖZÖSSÉG SYDNEY-I CSOPORTJA

Alapította: Néhai czecei Mátéffy István szkv. m. kir. cs. ezredes

Levelezési Cím: vitéz nemes Tassányi József J.P. 103 Victoria Street,
Mt. Victoria, NSW 2786, Australia.
E-mail: v.jzsef@lycos.com

2021. november 28-án

MEGALAKULT EGY KIVÁLÓ TESTÜLET 140 ÉVVEL EZELŐTT, MELYHEZ HASONLÓ TALÁN SOHA TÖBBET NEM LESZ!

A Vitézi Rend Ausztrália és Új-Zéland Törzsszéke 2021. november 28-án tartotta hagyományos ebédjét, a sydney-i Magyar Központban Punchbowl-ban, vitéz Tassányi József törzskapitány rendezésében. Ekkor emlékeztek meg a Magyar Királyi Csendőrségről is, valamint Csapó Endréről, Józsa Erika vetített képes előadásával.

Az alábbi megemlékezést Goór György VRNT állította össze, az eseményt v. Tassányi József, az MHBK Sydney-i Csoportja vezetője szervezte.

Tisza Kálmán miniszterelnök 1880. november 29-én nyújtotta be törvényjavaslatát az Országgyűlésnek a magyar közbiztonsági intézmények újjászervezéséről. A javaslat 11 pontjából az első a m. kir. Csendőrség felállítása volt a közbiztonság szolgálatának ellátására.

A javaslatot az Országgyűlés képviselőháza jelentéstételre kiadta a véderőbizottságnak és egyúttal az 1881. január 17-i ülésének napirendjére tűzte.

Péchy Lajos képviselő a javaslatot elfogadásra ajánlotta. Ezt a szabályoknak megfelelően általános és részletes vita követte. Végül is a 415 magyar képviselő közül 134 távol volt, 149 igennel és 132 nemmel szavazott.

Mivel a többség némi módosítással a javaslatot elfogadta, az a király elé került, aki azt 1881. február 14-én aláírta. A szentesített törvényt a királytól visszaküldték az Országgyűléshez, ahol mindkét házban kihírdették s utána 1881. évi III. törvénycikk néven bekerült a magyar törvénytarba.

Ez történt 140 évvel ezelőtt!

Az 1881 és 1945 közötti 64 év alatt jelentősen csökkentek a bűntények Magyarországon, nagyobb lett a közbiztonság a magyar csendőr mindent felülmúló munkájának eredményeként.

Csak a legkiválóbb katonai szolgálatot teljesítők lehettek a Testület tagjai. Szigorú kiképzés után a

jelentkezőknek is csak a legjobbjá lett próbacsendőr. Véglegesítés után a csendőr pusztá jelenlétével megelőzte a bűntények nagy részét. A híres Kanadai Lovas Csendőrség vezetői eljöttek tanulmányozni a magyar csendőrség eredményes büntett-megelőzését. A Finn Csendőrség is meglátogatta a Kárpát-medencét a csendőrség munkájának tanulmányozására. Csataj Lajos vezérezredes hadsereg parancsnok szavaival élve: A m. kir. Csendőrség legnagyobb értéke az volt, hogy a törvényeket és más előírásokat nemcsak betartatta mindenkivel, hanem maga is pontosan betartotta.

Majd minden ország rendfenntartó közegei elismeréssel figyelték a magyar csendőr sikeres bűntény-megelőző munkáját. Csak a bűnözők nem. Azok félték, és ha lehetett, gyilkolták a csendőröket. Fery Oszkár altábornagyot például, a m. kir. Csendőrség Felügyelőjét, a „Lenin-fiúk” 1919-ben gyilkolták meg.

Az 1939-45 közötti háború különleges és gyakran kényelmetlen feladatokkal bízta meg a csendőrséget. A közbiztonság fenntartása mellett fegyverrel védték a Hazát Székelyföldtől Hegyeshalomig. Valóban életüket és vérüket adták, mert ezt követelte tőlük a Hazá!

A két nagy „izmus” közé beszorult Magyarország csendőreit a Gestapo is és a kommunista rendőrség is üldözte. Többek között Király Gyula és Kudart Lajos csendőr ezredeseket a Gestapo tartoztatta le 1944 végén. Király kiszabadult, de Kudart karácsony estéjén agyonverték. Budapest védelmében öt teljes csendőr zászlóalj vett részt és 3000 csendőr, 160 tiszt halt hősi halált ott. A Várba szorult csendőr rádió 1945. február 12-én sugározta utolsó adását:

Csendőr Bajtársak! A királyi vár romjai között teljesen körül vagyunk zárva. Kenyerünk, vizünk már napok óta nincs. Életünkkel leszámoltunk, sorsunkat a jó Istenre bíztuk. Ha nem éljük túl ezt a poklot, családunkról gondoskodjatok. Isten áldd meg a magyart! Éljen Magyarország! Éljen a m. kir. Csendőrség!

1945 után a csendőrök százait kivégezték vagy agyonverték a kommunisták. Évekig kutatták a csendőröket, hogy bosszút álljanak, hogy teljesen elpusztíthassák a nagyszerű Testületet. Aki tudta, akinek alakulata megadta a lehetőséget, hogy nyugatra vonuljon, csak csekély számban tért vissza Hazánkba, családjához.

A háborút követő 76 évben az ország határain kívül maradt csendőrök megalapították a Magyar Királyi Csendőr Bajtársi Közösséget és mindenhol, szerte a nagyvilágban, a nemzeti emigráció élén jártak, annak értékes tagjaivá váltak. Megérdemlik, hogy visszaemlékezzünk neveikre:

Itt éltek közöttünk: Bogsányi József, Mátéffy István, Dr. vitéz Jani István, Dr. Tamás Gyula, Dr. Haltoy Dezső, Dr. Sándor Pál, Petőcz László, vitéz id. Tassányi József, Keresztes János, Gál Lajos, Hídi Miklós, Molnár István, Szenczi György, Szélpál Antal, Koltay Imre, Hámori Vendel, Lévy Ferenc, Sashalmi Imre, Szigethy István, vitéz Tarnay Miklós, Takács András, Földházy István és mások. Mindannyian a Sydney-i magyar társadalom értékes és köztiszteltben álló tagjai voltak.

Bogsányi József volt a magyar Szent Erzsébet Otthon első elnöke. Dr. Tamás Gyula évtizedekig volt az Igazgatósági Testület tagja. Munkájuk nélkül az Otthon sokkal nehezebben tudott volna megindulni. A kezdeti munkában a csendőrök nagy számmal, szorgalommal, szakértelemmel, szabadidejük feláldozásával dolgoztak, ellenszolgáltatást nem kérve. A csendőrfeleségek ellátták enni- és innivalóval az Otthonért dolgozó csendőröket.

Ma már mind valamelyik temetőben pihenni megérdemelt nyugalmát. De mi amíg élünk, tisztelettel hódolunk emlékünek. A magyar nemzet legjobbjai voltak, akik a Hazáért és a magyar népért vállalt kötelességüket a Magyar Királyi Csendőrség hagyományos erényeivel, és ha kellett életük feláldozásával végezték:

Híven! Becsülettel! Vitézül!

Forrásmunkák: Dr Rektor Béla: A Magyar Királyi Csendőrség oknyomozó története
Árpád Könyvkiadó Vállalat, Cleveland, 1980
vitéz Kövendy Károly: A Magyar Királyi Csendőrség
Sovereign Press, 52 McCaul St., Toronto

vitéz nemes Tassányi József,
Csoportvezető

Elhunyt Gaál Csaba

Torontóban elhunyt Gaál Csaba, aki egy ideig lapunk tördelője volt, lektorált-korrektúralt, és sok fotót is készített. A híres "Kékújságot" is ő szerkesztette egy időben. Munkájáért hálásak vagyunk, a Jóisten nyugosztalja! Alább Borbás Erzsébet méltatását olvashatják.

Gaál Csaba 1937-ben Budapesten született, 84 éves korában, 2021. november 13-án hosszú betegség után Torontóban elhunyt. A volt Kanadai/Amerikai Magyarság című újság főmunkatársa, későbbi főszerkesztője, emellett a Hadak Útján munkatársa is, és a torontói Magyar Ház volt elnöke.

Tanulmányait Budapesten végezte. Az 56-os forradalom leverése után Angliába kényszerült, majd később Torontóba költözött. Itt belépett a helyi MHBK-szervezetbe, ahol a Hadak Útján Bajtársi Híradónak 1990-2012-ig szerkesztőbizottsági tagja volt. Nem csak a bizottság munkáját támogatta, hanem az újság tördelését is végezte, 2006-ig Akkor még az újság tördelése hagyományos módon történt, ami nagy figyelmet, türelmet, pontosságot és sok időt igényelt.

Többször volt a Hősök Napi megemlékezésnek lelkes ünnepi szónoka. Mint a Magyar Ház elnöke, több ízben is lehetővé tette az MHBK-gyűlések, rendezvényeik ottani megtartását. A Kanadai Magyarság cikkeiben többször is megemlékezett a II. világháború magyar katonái hősiességéről, fényképekkel illusztrálva. Ugyancsak fényképes beszámolót készített a Clevelandi MHBK vezetői értekezletről és az azt követő hagyományos bálról. Cikkeiben, szerkesztésében is megmutatkozott hazaszeretete, ragaszkodása magyarságához. Írásaiban gondosan ragaszkodott a magyar helyesírás szabályaihoz és másokat is figyelmeztetett erre. Apósa nyomdájában ő készítette elő nyomtatásra v. nagybányai Horthy Miklós és Mindszenty József bíboros emlékiratait, valamint Márai Sándor és Wass Albert számos írását.

Szerette a zenét, nagy élvezettel hallgatta a régi katonaindulókat, amivel barátait is szórakoztatta. Hobbija volt a repülés, ami Rákosi diktatúrája után számára a szabadságot jelentette.

Búcsúzunk Tőled kedves Csaba, nemcsak mint munkatárstól, hanem mint jóbaráttól is. Nem felejtjük vidám vicceidet, fanyar humorodat.

A Jóisten adjon az Örök Hazában békés nyugalmat. "A nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam" - Borbás Károlyné Erzsébet

---

Végső búcsú Fodor Jenőtől, az MHBK volt franciaországi csoportvezetőjétől

Beküldte felesége Olga, aki továbbra is lapunk ottani elosztója marad.

„Kívánhat-e ember többet: derékaljnak szülőföldet” Tehetünk-e mást, mint drága halottunknak teljesítjük kívánságát. Férjem, Fodor Jenő 2020 tavaszán halt meg, de csak ez év augusztusába tudtuk hazavinni Erdélybe. A hamvait tartalmazó urnát augusztus 21-én a koronkai temetőben helyeztük el a családi sírba. Óhaja szerint magyar református szertartás kísérte útjára családja, rokonai, barátai és falubeliek jelenlétében. Szívhez szóló volt az árnyas szép falusi temető csendjében felhangzó klarinét hangja, Kodály Esti Dala és a régi székely himnusz dallamával. A kis falu református templomának harangszava mondott végső búcsút, az a harang, amely akkor is megkondult, amikor megkeresztelték és amikor konfirmált. Lélekben megnyugodva, hogy óhaját teljesítettem, e fenti idézetet fogom rávésetni a sír emléktáblájára. Kányádi Sándor erdélyi író-költőtől származik. Nekünk idegenbe szakadtaknak különösen sokat mondó szavak.

2012.06.06. Vinczer S. Péter (Toronto)

NAGYTÁBORBA CSAKAZÉRT IS!

Ezzel a felkiáltással ugrott ki a sátorból egy kiscserkész a Magyar Cserkész újság fedőlapján, 1944 nyarán. Okkal féltették gyerekeiket az aggódó szülők, hiszen a front már elérte Magyarországot, helyenként "hősies" diverziók történtek. A katonaköteles cserkésztsztek mind katonák voltak, édesapám is a magyarkanizsai 644. Hunyadi János cs.cs. parancsnoka, a helyi légvédelmi őrs parancsnokaként szolgált. A Tisza határfolyó lett, a Bánátot a németek tartották kontroll alatt. Adára gyülekezett a magyarkanizsai, a zentai, és az adai csapat a közös nagy táborra. A Tisza árterületén levő erdő szép és megfelelő helynek bizonyult.

Bátyám az egyik ékszaka éjféltől egy óráig volt őr, és alighogy váltást kapott, iszonyatos dörrenés rázta meg a levegőt! Azonnal riadó lett. A magyar határhadászaink, akik titokban nagy körben őrizték a tábor, az akkor 16-17 éves táborparancsnokokkal közölték, hogy nyugodtan térjenek nyugovóra, a támadót lelőtték. Mi is történt: egy szerb csetnik átúszott a Tiszán, géppuskával, a vállain szokásosan x alakban a golyókkal. Közelített a táborhoz, nem kellett hozzá nagy tudomány, hogy nem békés volt a szándéka. Igen nagy hőstett lett volna lekaszálni az alvásukból felvert gyerekeket, és milyen kegyetlenek voltak "a fasiszta honvéd határhadászok," akik felszólítás nélkül lepuffantották a fenyegető csetniket. Édesapámmal a hajnali vonattal érkeztünk Adára, én cipeltem a légpuskát, és egy igen hosszú úton érkeztünk a táborba, ahol jelentettek neki, és rövid tárgyaláson megbeszélték a továbbiakat. A tábor nem oszlatták fel, hiszen a magyar nem ijedős nemzet, és elég bölcssek voltak a honvédek parancsnokai, hogy elővigyázatosságból minden eshetőségre felkészülve őriztessék a tábor. Ismerték az ellenséget. Ilyen, és hasonló "bűnökért" álltak bosszút Titó partizánjai 1944 novemberétől 1945 januárjáig, szabad gyilkolást engedve az újdonsült szerb partizánoknak. 40,000-re tehető a szörnyű kegyetlenséggel megkínzott ártatlan emberek halála, akiknek csak az volt a bűnük, hogy magyarok voltak.

Október végén Pongrácz András 56-os forradalmár, Pongrácz Gergely öccse tisztelte meg a kp. vezetőt rövid látogatásával Budapesten, ez alkalommal készült a kép. Szóba került a manapság igen elárvult kiskunmajsai 56-os Múzeum és Ifjúsági Tábor is, melyet Pongrácz Gergely alapított.

A Nemzeti Közszerződési Egyetem Hadtudományi és Honvédtisztképző Kar Hungária körüti kampusán a könyvtár előterében rendezett tárlat Perjés Géza hadtörténész (1917-2003, Ludovika 1939) életéről. A szerkesztő felvétele, 2021 október

Teremnévadó ünnepséget tartott a Ludovika Zászlóalj

Szöveg: Dajka Henriett | Fotó: Hohl Regina | 2021. november 1., honvedelem.hu, beküldte: Zsákai Marietta

A világvárvány okozta kényszerű szünet után örömmel gyűltek össze vitéz békei Koós Ottó nyugállományú alezredes úr leszármazottai, barátai és tisztelői a Ludovika Kávézó helyszínén, a Zrínyi Miklós Laktanya és Egyetemi Campus 1. Épületében lévő teremben, melyet most az egykori Ludovikás tisztről neveztek el, emléket állítva egy kivételes katonai életútnak, egy tisztnek, példás férjnek, szerető apának.

(A szép eseményen a kp. vezető-főszerkesztő is részt vett, s jelen volt Siposné Prof. Kecskeméthy Klára ezredes, a NKE mb. nemzetközi dékánhelyettese, és Nagy László Gerő ny. ezredes, a HOHE alelnöke is.– a szerk.)

v. Koós Ottó fia beszél, tőle balra Leib Péter alezredes, zászlóaljparancsnok, mögötte jobbra édesapja emléktáblája. A szerkesztő felvétele

Kp. vezetői látogatás a 301-es parcellában október elején

Itt nyugszik számos, az 1950-es évek elején a kommunisták által kivégzett vértanú, köztük m. kir. tisztok is, és sok ismert '56-os hős is. A képen a Don-kanyart is megjárta Legeza János m. kir. tábornok emlékműve, akit a kommunista ÁVH vert halálra 1953-ban. A háború utáni bajorországi menekült-lét után "az amerikaiak marasztalása ellenére vállalta a hazaszállítást, hiszen 'katona nem szökik, és bármilyen nemzetközi bíróság előtt meg tudja állni a helyét' – így gondolkodott." (Az idézet forrása eletesstudomany.hu, Bajor Péter).

Minden kedves bajtársunknak és olvasónknak áldott karácsonyt és békés új évet kívánnak szeretettel a szerkesztő és az MHBK munkatársai.

dreamstime.com

A Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség 30. évfordulójáról

Dr. Dóráné Sattler Gyöngyi, a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség (donibajtarsak.hu) alelnöke (elnök: Berdó Gábor) küldött szép képeket a szeptember 15.-i rendezvényükről, melyet röviden előző számunkban is jelentettünk. Akkor a DBKSZ **megalakulásának 30. évfordulóját** ünnepelték, melyet Budapesten a Stefánia Palotában rendeztek, közgyűléssel egybekötve. Fellépett Miklósa Erika operaénekes is. Konkrét terveik között szerepel a pákozdi Doni Emlékhely időszerű felújítása is. A Jóisten áldását kérjük további munkájukra! Gyöngyi levelét itt olvashatják.

Kedves Gergely,

őszintén sajnálom, hogy nem tudtunk találkozni a Stefánia Palotában szeptember 15- én, a DBKSZ megalakulásának 30. évfordulóján.

Most, hogy megkaptam a Hadak Útján két utolsó számát Nagy Lászlótól, eszembe jutott, hogy küldök pár képet az ünnepről, a következő lapszámba, erről a csodálatos napról.

1. Bobory Zoltán (feleségével), aki alapító tag (édesapámmal, Sztler Ferencsel együtt, akiről név szerint is megemlékeztek, én nagyon meghatódtam), valamint Kontra Ferenc volt nagykövetünk, aki a rudkinói magyar temetőt is felavatta.

2. A nagykövet úr és a fiam (Dr. Dóra Balázs), aki nagyon büszke ma is imádott nagypapjára, ő is tagja a Szövetségnek.

Remélem, Nagy Laci közvetítésével sikerül majd egy kávé mellett beszélgetnünk, hogy személyesen is megköszönjem az odafigyelést, amit Szövetségünk irányába tanusít.

Jó egészséget kívánva szeretettel üdvözlöm: Gyöngyi

Könyvismertetés

Tisztelt Dr. Tóth Gergely szerkesztő úr!

Horváth Ferenc nyugállományú százados vagyok Magyarországról, Pápa városából. Amatőr helytörténet kutató és katonai hagyományőrző vagyok. Tevékenységemről az alábbi linkeken tájékozódhat. **A közelmúltban megjelent két könyvem itt Pápán, melyek a M. Kir. "vitéz Bertalan Árpád" Honvéd Ejtőernyős Zászlóalj, később ezred katonáinak életével foglalkozik.** Kérem a két könyv fotóját és a bemutató kritikát legyenek szívesek közzé tenni.

Üdvözlettel: Horváth Ferenc nyá. szds.

Linkek:

<https://honvedelem.hu/hirek/hazai-hirek/papai-katonak-a-masodik-vilaghaboruban.html>

<https://honvedelem.hu/hirek/ujabb-kotet-emlekezik-a-papai-ejtoernyos-hosokra.html>

<https://papaesvideke.hu/?p=19950>

Továbbá értesítem Önt, hogy beadványom nyomán a "Bertalan Zászlóalj" emléke bekerült a Pápa Városi és a Veszprém Megyei Értéktárba és "nemzeti érték" lett!

<https://ertektar.papa.hu/ertekeink>

---

lovag Kenyeres Dénes alezredes kécskeméti beszámolói

Emlékezés és koszorúzás a Repülők Napján

Kécskeméten már évtizedek óta ünnepélyes külsőségek között emlékeznek a Légierő-és a Repülők Napján. A Közttemetőben 2007-ben felállított Repülők Emlékművénel, 2021. augusztus 13-án Somodi Sándor nyá. őrnagy köszöntötte a megjelenteket. A Himnuszot követően Rácz-Szabó Zoltán zászlós elszavalta Petőfi Sándor A honvéd c. verset, majd Farkas Bertalan nyá. dandártábornok, az első magyar úrhajós mondott ünnepi beszédet.

A szónok kiemelte, hogy az emlékművön 418 név olvasható, akik a második világháború idején veszítették életüket: haltak hősi halált, tűntek el a véres légi bevetések során. Ők valamennyien a hazáért áldozták fiatal életüket. Mindannyian imádták hivatásukat, életük során sokat tettek Magyarorszáért. Tisztelettel adózunk emlékük előtt! Annak idején mindent megtettek a magyarságukért - fejezte be beszédét Farkas Bertalan tábornok. Hankóczi Gergely alezredes tábori lelkész mondott imát a hős repülők lelki üdvéért.

A beszéd után következett a koszorúzás. A II. világháborúban hősi halált halt Szeverényi Kálmán repülő hadnagy emlékére, a családja nevében ifjabb Szeverényi István, a HOHE tagja koszorúzott. A Magyar Veterán Repülők Szövetsége Kecskeméti Szervezete képviselőjében Órs Ágoston és Perger Miklós nyá. alezredesek, a HOHE helyi csoportja nevében pedig Kenyeres alezredes helyezte el koszorút. A Szózat zárta a megemlékezést.

Emlékezés az aradi vértanúkra Kecskeméten

A hős városban is megemlékeztek 2021. október 6-án az Aradi vértanúk terén álló emlékműnél gróf Batthyány Lajosról és az aradi vértanúkról.

A Himnusz elhangzása után a Szent-Györgyi Albert Technikum diákjai adtak ünnepi műsort a koholt vádak alapján elítélt és kivégzett magyar mártírok tiszteletére. Ünnepi beszédet mondott dr. Salacz László országgyűlési képviselő. A szónok kiemelte az 1848-49-es magyar szabadságharc történelmi jelentőségét, vezetőinek és szereplőinek nagyszerű tetteit. A 13 honvédtábornok és Batthyány Lajos miniszterelnök tetteik igazában mindvégig hittek. Abban a magasztos tudatban haltak meg a bitófa alatt, hogy életüket egy jobb Magyarországért áldozhatják fel - fejezte be a beszédét Salacz László.

Az emlékművet a város vezetői és az országgyűlési képviselő is megkoszorúzták. A HOHE koszorúját a sorok írója és Kurucz Ferenc helyezték el. A Szózáttal ért véget a rendezvény. A megemlékezés résztvevői átvonultak a református temetőben található '48-as honvédsírokhoz, ahol gyertyát gyújtottak tiszteletükre.

Október 23-ai ünnepség a hős városban

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az 1956-os forradalom és szabadságharc 65. évfordulója alkalmából megemlékezést és koszorúzást tartott 2021. október 23-án, a Szabadság téren álló '56-os Emlékműnél.

A Himnusz követően „Egy nép kiáltott, aztán csend lett” címmel a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház művészei emlékműsort mutattak be a megemlékezés résztvevőinek. A műsort rendezte Cseke Péter, a színház igazgatója. Emlékező beszédet mondott dr. Máthé Áron, a nemzeti Emlékezet Bizottság elnökhelyettese. Beszédében rámutatott az 1956-os forradalom történelmi jelentőségére. Kiemelte a résztvevők és a pesti srácok hőstetteit. A magyar nemzet tagjai egyet akartak: az ország függetlenségét. Idézte Albert Camus Nobel díjas francia író gondolatait: „A leigázott, bilincsbe vert Magyarország többet

tett a szabadságért, mint bármelyik a nép a világon az elmúlt húsz esztendőben...”

A jelenlévő közéleti személyek, tanintézetek, pártok képviselői elhelyezték a megemlékezés virágait. Kecskemét Önkormányzata nevében Szemereyné Pataki Klaudia polgármester, a megyei önkormányzat képviselőjében dr. Mák Kornél alelnök, a HOHE nevében Kemény Gábor és Kenyeres alezredes, a Történelmi Vitézi Rend képviselőjében v. Tiszavölgyi István törzskapitány, a Dél-alföldi '56-os Vitézi Rend nevében pedig Szalai József és Zalai Sándor koszorúzott. A Szózat zárta a megemlékezést.

Felhívás Esztergomból

Ha közel áll szívéhez a bűnmegelőzés és módjában áll, kérem szíveskedjen támogatni a Rendvédelem Népszerűsítéséért Alapítványt.

Ennek céljai:

A világ rendvédelmi szerveinek népszerűsítése,

Az emberek biztonságának, biztonságérzetének megteremtésének elősegítése,

A Nemzetközi Rendőr Magánmúzeum létrehozása és működtetése, az ezzel kapcsolatos anyagi erőforrások előteremtése,

Az élet, az ember és a társadalom tiszteletére nevelés szellemiségét előtérbe helyező gondolatok, tevékenységek népszerűsítése.

Az alapítvány céljai elérése érdekében adományokat fogad el számláján:

Számlavezető bank: Duna Takarékszövetkezet Zrt.

Bankszámla száma: 58600575-11245054

Nemzetközi bankszámlaszám (IBAN): HU74 58600575-11245054 00000000

SWIFT/BIC kód: DTBAHUHB

RENDVÉDELEM NÉPSZERŰSÍTÉSÉÉRT ALAPÍTVÁNY

2500 Esztergom, Perc utca 3.

e-mail címe: info@rna.hu, az alapítvány honlapja: www.rna.hu

Hálás szívvel köszönöm,

Dr. Szilas László, a „Kossuth Kard” adományozottja, a Rendvédelem Népszerűsítéséért Alapítvány elnöke, Esztergom

---

Halottak napi koszorúzás Miskolcon

A Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség Miskolci Csoportja hagyományaink szerint november 2.-án ismét megtartotta a Halottak Napi koszorúzást a Szemere kerti Doni emlékoszlopnál.

Célunk ezzel emlékeztetni városunk lakóit a II. világháború legnagyobb magyar tragédiájára, egyben tisztelni a négy év alatt a harcokban elesett összes katonánkra.

A Helyőrségi Hagyományőrző Egyesület is koszorúzott. Imát mondott Szabó Sándor ref. lelkipásztor és Gubala Róbert rk. Plébános. Az esemény házigazdája v. Feledy Péter volt.

Fekete Dénes csoportvezető

Fekete Dénes: Őszi megemlékezések Miskolcon

Az I. világháború befejezésének 103. évfordulója alkalmából a Vitézi Rend Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Törzskapitánysága 2021. szeptember 26-án megemlékezéssel egybekötött koszorúzást szervezett Miskolc Diósgyőri városrészében állított emlékműnél. A szobor ünnepélyes átadása 1928 nyarán volt, alkotója Gabay Sándor szobrászművész. Akkor még Diósgyőr önálló község volt. A szép kivitelezésű és méltó környezetben elhelyezett alkotás a község 204 fiának állít örök emléket, akik a nagy háborúban veszítették életüket.

Ünnepi beszédet v. Csantavéri Tivadar Károly, a Vitézi Rend Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Törzskapitánya mondott, az elesettekért Mikolai Vince plébános, Péterné Szűcs Katalin református lelkipásztor és Molnár József evangélikus lelkész imádkozott.

A szobornál koszorút helyezett el a Vitézi Rend, a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség Miskolci Csoportja és több civil szervezet.

2021. november 2-án a Halottak Napja alkalmából a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség Miskolci Csoportja koszorúzást tartott a Szemere kertben lévő Doni kopjafánál. A programot nagyon katonásan v. Feledy Péter úr vezette le. A harcokban- és a hadifogságban elhunytakért Gubala Róbert plébános és Szabó Sándor református lelkipásztor imádkozott.

A kopjafánál koszorút elhelyező szervezetek: Miskolc MJV. Önkormányzata; Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetség Miskolci Csoportja; Velünk a Város Szövetség; Jobbik Magyarországért; Kereszténydemokrata Néppárt; Vitézi Rend Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Törzskapitánysága; Civil Összefogás Fórum Miskolci Szervezete; Helyőrségi Hagyományőrző Egyesület Miskolc. Köszönet a Doni Bajtársi és Kegyeleti Szövetségnek (Székesfehérvár), hogy a két rendezvényre a Miskolci Csoport részére a koszorúk anyagi fedezetét biztosította.

A Krajcáros Alapítvány (Székesfehérvár) nemzetközi fotópályázatot hirdetett az I. világháború befejezése alkalmából. Egyetlen kikötésük volt, hogy a pipacs - mint a vér virága - szerepeljen a felvételeken. A beérkezett, zsűrizett képekből nyílt kiállítás a Miskolci Városháza aulájában 2021. november 09-én. A rendezvényt Veres Pál polgármester nyitotta meg, majd Mezei Zsuzsanna művésztanár, az Alapítvány Miskolci Csoportjának vezetője mondott ünnepi beszédet. A programot színesített Molnár István, a Miskolci Nemzeti Színház fűvősa, aki korabeli katonadalokat játszott, illetve Polgár Bendegúz, a Földes Ferenc Gimnázium tanulója, aki Sassy Csaba miskolci költő Halottak napján című versét adta elő.

A Krajcáros Alapítvány felhívásához csatlakozott a miskolci Helyőrségi Hagyományőrző Egyesület, amikor 2021. november 11-én 11 óra 11 perckora Hősök terén - 103 évvel az első világháború fegyveres cselekményeit lezáró fegyverszünet aláírásakor -gyertyagyújtással emlékeztek erre a fontos eseményre. Ünnepi beszédet Badány Lajos alpolgármester mondott, fellépet a Tapolcai Kórus és a Percesi Bányász Fűvőszenekar klarinétosa. Koszorúzott: Miskolc MJV. Önkormányzata, Miskolci Helyőrségparancsnokság.

A két utóbbi rendezvényen egyben emlékeztünk a volt m. kir. miskolci 10. honvéd gyalogezred katonáira, akik nagy véráldozatokkal végig harcolták az első világháborút. Emléküket városunkban utca, köztéri szobor és emléktábla őrzi.

MHBK-elismerés vitéz Feledy Péternek Miskolcra

Szervezetünk v. Feledy Péter honvéd hagyományőrzésért és nemzeti ügyeink érdekében végzett áldozatos és sikeres munkáját MHBK-éremmel ismerte el. Köszönjük helytállását (és természetesen munkatársaiét is!), életére és további munkájára pedig a Jóisten áldását kérjük.

Megemlékezés a Forradalomról Mosonmagyaróváron

Beküldte: Ratkay Zoltán Imre, a HOHE vezetőségi tagja

Soltész Miklós államtitkár és Nagy István mezőgazdasági miniszter rója le kegyeletét a mosonmagyaróváriak megemlékezésén

---

Másodfokú ítélet született a meggyalázott úzvölgyi katonatemető ügyében

Szijjártó Péter külügyminiszter, a magyar álláspontot ismertető sajtótájékoztatóján azt hangsúlyozta, Magyarország elvárja a katonatemető eredeti állapotának teljes helyreállítását.

„Elfogadhatatlan a sírnyalászás, a kegyeletsértés, a történelmi tények tudatos meghamisítása és a temetőben magyar emberekkel szemben alkalmazott erőszak. A katonai temetőben alapvetően és többségében magyar katonák nyugszanak, minden releváns dokumentum ezt támasztja alá, ezt mindenkinek tudomásul kell vennie.”

A magyar külügyminiszter álláspontját egy nappal később maga a román fél is elismerte, amikor kijelentették: nem nyugszik száznegyvenkilenc román katona az úzvölgyi temetőben. A román védelmi minisztérium a képviselőház védelmi bizottsága számára készített jelentésben csak tizenegy román halottról tett említést, bár ezekről az elhunytakról sem tudott hiteles dokumentumokkal szolgálni. Megjegyzendő ugyanakkor: a román védelmi minisztérium szándéka ezzel együtt továbbra is az volt, hogy rátegye a kezét a magyar katonatemetőre. A román csőcselék 2019 jún. 6-án megrohmozta és ütlegelte kitépett keresztekkel, a katonatemetőt védő székelyeket. Egyes sajtóhírek szerint ugyanis az egész temetőfoglalás alapötlete onnan, pontosabban az aktuálisan ott dolgozó, hírhedten magyargyűlölő Codrin Munteanutól származott, aki korábban, prefektusként számtalan pert indított a székely zászlót kitűző erdélyi települések ellen. Majd amikor a védelmi tárcához került, megígérte, hogy foglalkozni fog az

úzvölgyi katonatemetővel.

A román hősi halottak mítosza akkor omlott végérvényesen porrá, amikor a nagyhaboru. blog.hu dokumentumokkal is igazolta, hogy még oroszból is több halott nyugszik a temetőben, mint románból. Külön kínos adalék, hogy a jászvásári (lasi) Törvényszéki Orvostani Intézet is megvizsgálta azokat a csontokat, amelyeket a román katonáknak tulajdonítottak, de kiderült, hogy azok állati eredetűek.

Forrás: pestisracok.hu, beküldte: Borbás Erzsébet

A Maniu gárda

Teljes írás: <https://www.erdely.ma/adalekok-a-maniu-gardak-tortenetehez>

Forrás: Benkő Levente, erdely.ma, konfliktuskutato.hu

1944 őszén a szovjet és román csapatok előrenyomulása idején a Maniu-gárdisták tömeges megtorlásokat rendeztek a magyar lakosság soraiban Erdélyben.

De mi is volt ez a Maniu gárda és mi volt a célja?

Románia 1944. augusztus 23-i átállását követő napokban Bukarestben mozgalom indult önkéntes alakulatok toborzására. Az önkéntes osztagokat a reguláris román csapattek mellé tervezték besorolni, hogy segítsék utóbbiakat az észak-erdélyi hadműveletekben. 1944 kora őszén összesen kilenc önkéntes alakulat jött létre Romániában, hét Bukarestben, egy Brassóban, egy pedig Petrozsényben.

Az önkéntesek zöme katonailag képzetlen, inkább munkára mozgósított ember volt, a román hadseregből kiselejtezettek, lázadók, illetve a moldvai hadműveleteket folytató egységekből megszökött katonák is beiratkoztak. Nem hivatalos nevüket a román átállást előkészítő politikai erők egyik prominens személyiségéről, Iuliu Maniu parasztpárti politikusról, a „Pro Transilvania” társaság és a román revíziós törekvések vezetőjéről kapta.

A gárdák törvénytelen ségek sokaságát, rablásokat, gyilkosságokat követtek el Észak-Erdélyben, de Erdély más vidékein is a magyarok ellen. A leghírhedtebb gárda a brassói Gavrilă Olteanu nevéhez fűződik, aki egy Sepsiszentgyörgyön tartott díszszemlén megismételte kora őszi kijelentéseit, miszerint:

„akik ezer éven át mindenféle formában leigáztak bennünket, most megkapják megérdemelt jutalmukat”, valamint az „évszázadokon át kiontott vért meg kell bosszulni, Magyarország sorsát pedig örökre meg kell pecsételni”.

Kijelentette továbbá, hogy: „a most folyó harcban a magyar és a német banditák által elkövetett valamennyi gyilkosságot és galádságot” meg fogják bosszulni, a „hóhérok kétszeresen meg fognak fizetni az utóbbi négy évben elkövetett minden kegyetlenkedésükért”.

Szeptember 20-án megjelent a Maniu-gárda szócsöve, a Desrobirea című lap, amely tovább szította a magyar ellenes hangulatot: a magyarokat „meg kell semmisíteni vagy vissza kell üldözni Ázsiába”.

A Maniu gárda vérengzéseit felsorolni is sok lenne, gyilkosságok, fosztogatások, kivégzések, elhurcolások, rablások és nemi erőszakok kísérték útjukat. Szeptember és október folyamán összesen mintegy kétszáz ártatlan polgári lakost öltek meg, nem ritkán különös kegyetlenséggel.

A Maniu-gárdisták és a román csendőrök csak Maros-Torda vármegyéből közel négyezer magyar lakost hurcoltak el, köztük mintegy 450 kiskorút, a Brassó melletti Földvárra és más táborokba. Nagy részük a kegyetlen körülmények miatt az internáló táborokban elpusztult. Nem kímélték azokat a román lakosokat sem, akik a magyarok védelmére keltek.

A román fegyveresek garázdálkodásának a szovjet hatóságok vetettek véget, akik november 7-én katonai közigazgatás alá vonták a területet és 14-én megszüntették a román hatóságok működését.

Annak érdekében, hogy a további kisebbségellenes pogromoknak elejét vegyék, Észak-Erdély közvetlenül szovjet katonai megszállás alá került, s a román adminisztráció csak később, a Groza-kormány megalakulását követően, 1945 tavaszán terjedt ki erre a területre is.

A román adminisztráció átmeneti kiharcolása Észak-Erdélyből, az e mögött álló indokok konfliktusokat okoztak a hadművelési területen a szovjet és a román királyi csapatok között.

A háború után soha nem került sor az áldozatok kárpótlására vagy hivatalos rehabilitálására. A meggyilkoltak hozzátartozói például nem részesültek a hadigondozottakhoz hasonlóan járadékban.

A magyarellenés atrocitások egészen a kilencvenes évekig tabutémának számítottak, de a románellenes háborús bűnök emlékezete is szigorú állami, ideológiai kontroll alatt maradt.

Elszámoltatás: A brassói Haditörvényszék 1945. május 2-án életfogytiglani kényszermunkára, tízévi jogfosztásra és 5000 lej perköltség megtérítésre ítélte gyilkosságra, rablásra való felbujtás és jogtalan fegyverviselés vádjával a szökésben lévő Gavrilă Olteanu kapitányt. Elfogatása után 1946 végén halt meg az aiudi (Nagyenyed) börtönben. Egyes források szerint meggyilkolták, míg mások azt állítják, hogy sztrichnin elfogyasztásával öngyilkos lett. A két alvezérét három-három év börtönre ítélték. További bűntársaik két hónaptól öt évig terjedő börtönbüntetéseket kaptak.

Iuliu Maniu-t, a gárda névadóját a román kommunisták hatalomra kerülése után koncepciós perben elítélték és életfogytig tartó börtönre ítélték. Legyengülve és betegen, a cellájában elhagyottan, 80 éves korában halt meg 1953 elején.

A tragédia 50. évfordulóján Szárazajtán (Kovászna megye) a falu központjában emlékművet avattak, a brutálisan kivégzett tizenkét helybéli magyar emlékének.

HALÁLOZÁS

-Borbás Erzsébet és Mátrai Géza jelentették, hogy **Magyaródy János MHBK tag, lapunk olvasója Torontóban elhalálozott.** “Adat hiányában nem tudom születése és halála napját. Zalaegerszegen élt, az ‘56-os levert forradalom után emigrálásra kényszerült. Torontóba került feleségével. A későbbi években önnálló fuvarozóvállalatot létesített, amit feleségével, Katikával együtt vezettek. Egy fiú és egy lány gyermekük született. Az MHBK torontói szervezetének több éven át hűséges támogató tagja volt. A Hadak Útján Bajtársi Híradónkat nagylelkű adományaival segítette. Halálával egy lelkes, igaz magyar embert veszítettünk el. A Mindenható, adjon Neki békés örök nyugalmat az Örök Hazában. Borbás Károlyné Erzsébet”

RÖVID HÍREK, KIEGÉSZÍTÉSEK

-Október 23-án a Kossuth Rádió kétszer is leadta a **Sujánszky Jenő ezredessel**, politikai fogollyal és szabadságharcossal, az MHBK tagjával és lapunk olvasójával 2018-ban **készült interjút**, “A Corvin köztől a Diadalívig” címmel.

-**Goór György elküldte Sydney-ből a Pécsi katonaiskolák története c. írását**, ami “a magyar katonai nevelés története, ami hála a Mindenhatónak, kedves emlékeim közé tartozik”. Köszönjük szépen, alkalomadtán részleteket is közlünk majd belőle.

-**özv. Benedek Lászlóné Micsinay Mária pedig Buenos Airesből küldte el édesanyja naplójának 1944. szeptemberétől 1949 február 26-ig terjedő részleteit**, mely hűen tükrözi a háború végén nyugatra kényszerült magyar menekültek sorsát. Hálásan köszönjük, következő számunkban idézünk belőle.

-**Pintér Kornél, a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet országos elnöke, önkormányzati képviselő jelentette**, hogy „Az 1956-os Forradalom és Szabadságharc emlékéért Alapítvány” (Veszprém), a Magyar Vidék Országos 56-os Szervezet és a Történelmi Vitézi Rend 2021. szeptember 18-án **Lovasi Jenő m. kir. főhadnagy, a helyi Nemzeti Forradalmi Bizottág** 1956. nov. 10-én tisztázatlan körülmények kötött életét vesztett **elnöke** előtt tisztelgett **emléktábla-avatással**, lakhelyén, Lovason a Fő út 2. sz. alatt. Október 8-án A Szovjetunióban Volt Magyar Politikai Rabok és Kényszermunkások Szervezetével együtt **koszorúztak a veszprémi Gulág-emlékműnél. A Forradalom 65. évfordulóján, 21.-én koszorúztak** ünnepi műsor keretében **a megyei Rendőr-Főkapitányság épületében található emléktáblánál**, majd az Alsóvárosi Temetőben. Végül pedig felhívta a figyelmet a **„Mit jelent nekem 1956?”** című alkotói pályázatra, melyet a szervezet általános és középiskolás diákoknak írt ki, s melyhez mi is sok sikert kívánunk!